

گزارش بررسی الگوی بهره برداری میگوی موزی در استان هرمزگان

میگوهای مهم استان هرمزگان به دو دسته تقسیم می شوند:

- 1- میگو درشت شامل 3 گونه زیر است:
 - میگوی موزی : *Penaeus merguensis*
 - میگوی ببری : *Penaeus semisulcatus*
 - میگوی سفید هندی : *Penaeus indicus*
- 2- میگوهای ریز شامل 3 گونه زیر است:
 - میگوی سفید سرتیز : *Metapenaeus affinis*
 - میگوی استبنجی (چکو) : *Metapenaeus stebingi*
 - میگوی خنجری (گنتک) : *Parapenaeopsis stylifera*

میگوی موزی مهمترین گونه میگوی در صیدگاه های استان هرمزگان می باشد و از نظر فراوانی حدود 60 درصد از کل صید میگو را شامل میگردد. پس از آن بیشترین فراوانی میگو سفید سرتیز با 30 درصد داشته و 4 گونه دیگر روی هم 10 درصد باقی مانده را تشکیل می دهد. از این رو مدیریت ذخائر میگو در هرمزگان بر گونه موزی استوار است.

میگوی موزی در دریا زیست کرده (اعماق 5 تا 60) و تخم ریزی می کند. اوج تخم ریزی آن در اسفند و فروردین ماه می باشد. لاروهای خارج شده از تخم طی چندین مرحله رشد می یابند که شامل ناپلی¹، پروتوزوا² (زوا)، مایزیس³ و پست لارو است. پست لاروها از مناطق دریای به مناطق ساحلی و خوریاات پوشیده از جنگل های حرا مهاجرت می کنند. مهمترین مکانیزم مهاجرت پست لارو میگو از دریا به مناطق ساحلی و خوریاات حرا، جریانهای دریایی است. معمولاً در این حالت شرایط محیطی مانند درجه حرارت، شوری و بارندگی بر اندازه و فراوانی میگوها در این مناطق تاثیر گذار است. این گونه در خوریاات از فیتوپلانکتونها (مانند دیاتومه ها)، ذرات دیتریت، ماکروفیتها، روزنه داران⁴، کرمهای حلقوی⁵، پرتاران⁶، نرمتنان⁷، سخت پوستان⁸ تغذیه می کنند. میگوها بین يك تا دو ماه در خوریاات مانده و وقتی به وزن متوسط 3 گرم رسیدند به دریا مهاجرت کرده و به جمعیت مادری می پیوندند.

تعداد میگوها در جمعیت از زمان لاروی بعلت تغییرات محیطی و شکار شدن بوسیله سایر آبزیان پیوسته در حال کم شدن می باشد. از طرفی وزن هر میگو با افزایش سن بیشتر می گردد(شکل 1).

¹ - Nauplii

² - Protozoae

³ - Mysis

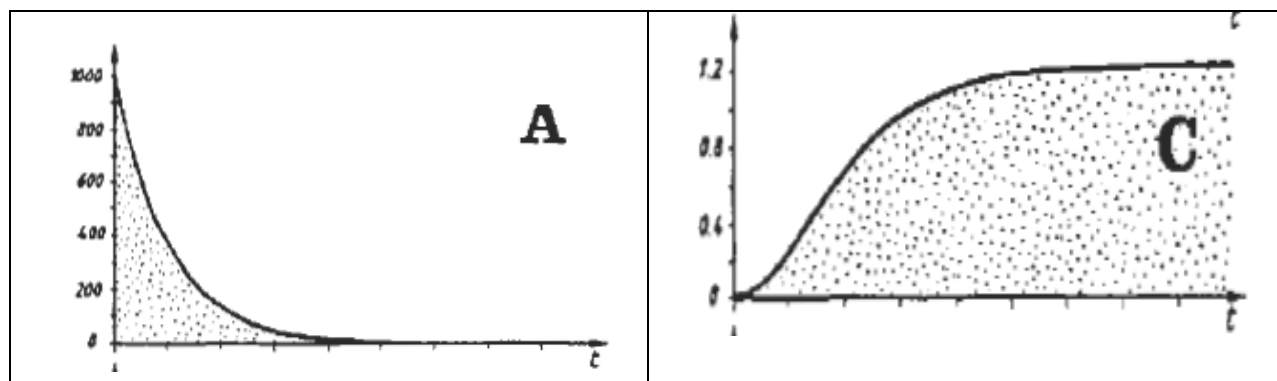
⁴ - Foraminifera

⁵ - Annelida

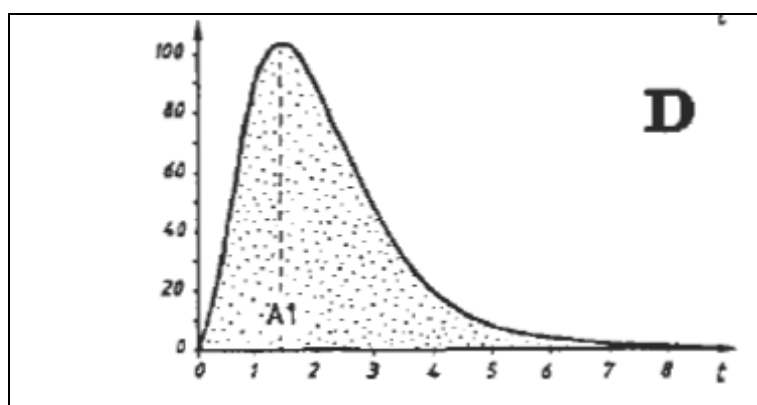
⁶ - Polychaetes

⁷ - Mollusca

⁸ - Crustacea

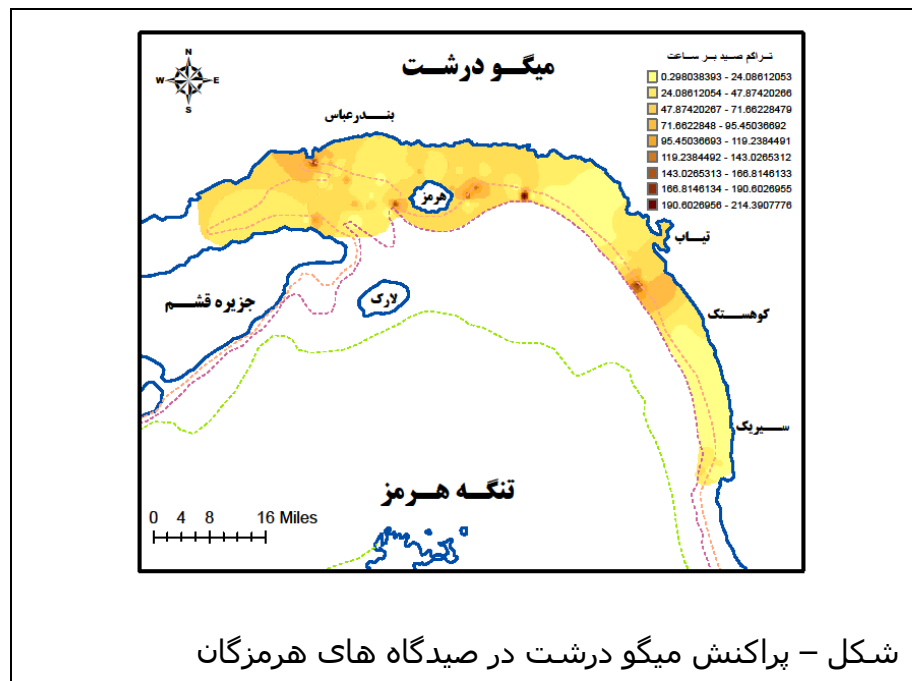

شکل 1- A) کاهش جمعیت میگو بر حسب سن (C) افزایش وزن هر میگو بر حسب سن
 بنابراین میزان توده زنده (بیوماس) که حاصل تعداد در وزن می باشد تا یک سن مشخص بیشتر شده و سپس کاهش می یابد. این سن، زمانی است که توده زنده در بیشترین مقدار خود قرار داشته و چنانچه صید نشوند از میزان آن کاسته خواهد شد (شکل 2).

شکل 2- تغییرات میزان توده زنده میگوها بر حسب سن
 میگوی موزی در سن 6 ماه که طول کاراپاس آنها 27 تا 28 میلیمتر بوده در حالتی است که به بیشترین میزان توده زنده خود می رسد. بنابراین تعیین زمانی که توده زنده در بیشترین مقدار خود است از اهداف اصلی در مدیریت صید است.
 میگو موزی در این سایز هنوز تخم‌ریزی خود را انجام نداده است. بنابراین برای احیاء نسل بعد لازم است درصدی از جمعیت حفظ گردد.

بر این اساس گشتهای بررسی ذخیره میگو تیر و مردادماه 1388 با استفاده از یک فروند شناور موتور لنج محلی در صیدگاه های سیریک تا طولاً انجام گردید تا رشد جمعیت میگو موزی مورد بررسی قرار گیرد. همچنین گشت شهریور ماه با استفاده از 5 فروند شناور محلی برای بررسی دقیقتر ذخیره انجام گرفت. بر اساس این گشت بیشترین پراکنش میگوها در عمق بین 5 تا 20 متر می باشد. همچنین بیشترین میزان پراکنش مربوط به صیدگاه و مناطق غربی جزیره هرمز می باشد.

با توجه به رشد میگوی موزی در صیدگاه اول (صیدگاه کوهستک)، زمان مناسب برای بازگشایی فصل صید در روز دوشنبه مورخ 1388/06/30 محاسبه گردید. همچنین میزان قابل برداشت با توجه به حفظ درصدی از جمعیت این گونه برای بازسازی ذخیره سال آینده (با احتساب خطای 10 درصد) بین 1299 تا 1606 تن (متوسط 1460 تن) میگو برآورد گردید. که از این میزان 1010 تن میگوی درشت و 450 تن میگوی ریز می باشد.

تهیه و تنظیم:

محمد مومنی - کارشناس بخش بیولوژی و ارزیابی ذخائر - پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان